

HÖK ang hudtumörer

Allmänläkarkonsulterna

Överenskommelse mellan primärvården och Hudkliniken, Primärvården, Kirurgen, Ögon och ÖNH i Region Norrbotten

Grundprinciper

- Vid misstanke om hudtumör skall 4 mm stansbiopsi tas alternativt skall hudförändringen excideras med 3 mm marginal.
- Pat med hudtumörer där stans pga tex lokalisation inte kan tas remitteras till hudmottagningen, alternativt ögonmottagningen (tumörer på ögonlock och över tårkanal) eller öronmottagningen (tumörer på ytteröron).
- **Pigmenterade hudförändringar** bör inte stansbiopseras utan excideras ner till subkutant fett med 3 millimeters marginal runt om.
- En person med en hudtumör har ökad risk för flera oupptäckta hudtumörer. Det är således viktigt att undersöka hela huden.
- Vid misstänkt recidiv av tidigare behandlad hudtumör tas stansbiopsi.

Aktinisk keratos

Om diagnosen kan ställas utifrån den kliniska bilden...

- kan behandling med Aldara ges utan föregående stansbiopsi.
- Aldarakräms doseras enligt FASS. Hänvisa patienten till ”hudguiden.se” för instruktion. Om otillräcklig effekt vid behandlingskontroll efter tre månader, ta stansbiopsi.

Om stanbiopsi/PAD visar aktinisk keratos

- Ge råd om egna kontroller och solskydd (se sid 4)
- Ej radikalt exciderat: Aldarakräms.
- Om otillräcklig effekt vid behandlingskontroll tas stansbiopsi.

Skivepitelcancer

Morbus Bowen/ Skivepitelcellscancer in situ

- Om radikalt exciderat: Ge råd om egna kontroller och solskydd (se sid 4)
- Ej radikalt exciderat: Remittera till hudkliniken.

Skivepitelcellscancer, invasiv

- Radikalt exciderad: Penetrera anamnesen avseende riskfaktorer (lokalisering, storlek, tillväxthastighet, immunsuppression) och skicka remissförfrågan till kirurgen.
- Icke radikal exciderat: Remiss till Kirurgkliniken respektive Ögonkliniken/Öronkliniken

Basalcellscancer

Basalcellscancer, ytligt lågaggressiv (typ IB)

- Radikalt exciderat: Ge råd om egna kontroller och solskydd.
- Icke radikal exciderat: Behandla med Aldarakräms enligt FASS. Om detta inte är möjligt eller vid otillräcklig effekt remittera till Hudkliniken.

Basalcellscancer, nodulär lågaggressiv (typ IA)

- Radikalt exciderat: Ge råd om egna kontroller och solskydd (se sid 4)
- Icke radikal exciderat: Remiss till Hudkliniken

Basalcellscancer, medelaggressiv (typ II)

- Radikal exciderat: Ge råd om egna kontroller och solskydd (se sid 4)
- Icke radikal exciderat: Remiss till Kirurgkliniken respektive Ögonkliniken/Öronkliniken

Basalcellscancer, högaggressivt (typ III)

- Remittera till Kirurgen/ Ögonkliniken/ Öronkliniken

Maligt melanom

Maligt melanom, inkl maligt melanom in situ, verifierat eller stark misstanke: Alltid remiss till Kirurgkliniken enligt SVF, vilket ska anges i remissen!

Remissinnehåll

- Patientens allmäntillstånd
- Lokalisation, storlek och tillväxthastighet
- PAD-svar som elektronisk bilaga
- Information om nuvarande sjukdomar och blodförtunnande läkemedel
- Komplettera gärna remissen med fotostatus. Se handlägningsråd ”foto-remiss”

SOL OCH SOLSKYDD

Patientinformation

För att minska risken och takten för att hudtumörer eller förstadier till dem skall uppstå får man tänka på att skydda sig från solen. Det räcker med 15-30 minuter i solen varje dag för att tillverka det D-vitamin man behöver.

Solfakta

- Solljus innehåller ultraviolett strålning som är den huvudsakliga orsaken till hudcancer.
- Det är särskilt viktigt att skydda barn från solen.
- Solen har starkare effekt på höga berg och i länder närmare ekvatorn.
- Snö, vatten och sand reflekterar solljusets ultravioletta strålar och ökar risken för solskador.
- Ultraviolett ljus tränger igenom moln och vatten och kan därför orsaka solskador även en mulen dag såsom när man badar.
- Solande i solarium är också skadligt för huden och påskyndar hudens åldrande. Solariebrunhet skyddar inte mot solens skadliga effekter.

Solskydd

- Undvik att sola mitt på dagen mellan klockan 11 och 15 när solen är som starkast. Vistas gärna i skuggan.
- Använd hatt och kläder. Tätt vävda kläder skyddar bäst.
- Kroppsdelar som inte täcks av kläder får man komplettera med solkräm med hög solskyddsfaktor, över 30. På händer, ansikte, öron, övre delen av kroppen, även framtill, rekommenderas faktor 50+.
- Stryk på riklig mängd och upprepa under dagen samt efter bad.
- Du bör vara extra noggrann om du seglar, åker skidor eller åker till stranden.

Egenkontroll

Det är viktigt att du regelbundet ser över din hud. Lär dig att känna igen form, färg och storlek på dina hudförändringar. Upptäcker du att något ändrar sig ska du söka din läkare. Det kan exempelvis vara ett sår som inte vill läka. Ett brunt "födelsemärke" som ändrar utseende, växer, blir mörkare eller utvecklar oregelbundna kanter bör också undersökas.